

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕ

1 јануари 2016 – 31 декември 2016

СОДРЖИНА

Вовед и историјат на организацијата.....	3 – 5
Спроведени активности.....	6 -10
Позначајни постигнувања.....	11-12

ВОВЕД

Мисија на ЕХО:

Да се залага, помага и обезбедува услови за унапредување на социо-економскиот статус на граѓаните со посебен осврт на активното граѓанско учество во креирање на политиките и заштита на човековите права.

Цели и задачи:

1. Да ја развива, подобрува и поддржува комуникацијата меѓу сите општествени фактори во Република Македонија, особено меѓу граѓаните и властите на сите нивоа;
2. Да ја подобрува едукацијата на граѓаните во согласност со современите општествени потреби;
3. Да ги набљудува и анализира економските, социјалните, родовите, здравствените и општествено-политичките процеси во земјата и да предлага мерки и превзема конкретни активности за нивно унапредување;
4. Да се залага за активно граѓанско учество и да учествува во креирањето на политики и донесувањето на одлуки на локално и национално ниво;
5. Да ги поддржува и афирмира процесот на децентрализација и економскиот развој и просперитет на Република Македонија;
6. Да го поддржува и афирмира процесот за приближување на РМ кон Европската Унија;
7. Да спроведува активности во насока на транспарентност, одговорност и отчетност и да се залага за намалување на корупцијата и подобрување на доброто владеење;
8. Да се залага за здрава еколошка средина, промоција на рурален, еко и социјален туризам и да ги промовира културните вредности, обележја и специфики на Република Македонија;
9. Да превзема и врши надлежности делегирани од државните органи и органите на единиците на Локална самоуправа;
10. Да дава претходна правна помош во областите на своето делување;
11. Да се залага за родова еднаквост, да ја афирмира и унапредува улогата на жените во сите сфери на општественото живеење;
12. Да промовира и едуцира за здрави стилови на живот и спроведува активности во насока на нивно практикување;
13. Да остварува и други дејности во согласност со Законот, статутот и актите на здружението.

Горенаведените цели, здружението ќе ги остварува на следниов начин:

1. Организирање и реализирање на разни форми на комуникација меѓу сите општествените фактори;
2. Организирање и спроведување на истражувања, мониторинг и анализи;

3. Организирање и спроведување на обуки, работилници и други форми на едукација од различни области;
4. Организирање и спроведување на семинари, трибини, конференции и слични манифестации;
5. Работа со граѓани на непосреден начин;
6. Спроведување на активности за унапредување, јакнење и инфраструктурен развој на локалните заедници и ресурси во согласност со потребите и приоритетите на граѓаните;
7. Предлагање мерки до надлежните органи и институции за унапредување на политиките и практиките;
8. Изработување и доставување на разни информативни и едукативни материјали.

Историјат

ЕХО е невладина, непартиска организација во која граѓаните слободно се здружуваат.

Здружението е самостојно во организирањето и остварувањето на своите цели и активности.

Здружението ЕХО Едукативно - хуманитарна организација е основана на 7 април 2003 година по иницијатива на група граѓани со значително искуство на работа во граѓанскиот сектор и со огромен ентузијазам за внесување на иновативни идеи во работата на граѓанските асоцијации. Органите на управување и раководење на ЕХО вклучуваат:

- Собрание на здружението,
- Извршен одбор и
- Претседател на здружението.

Активностите на ЕХО пред сè се насочени кон јавните и државните институции и органи на централно и на локално ниво, бизнисмените и нивните асоцијации, кон невладините организации, како и кон граѓаните на локално и на централно ниво како крајни корисници на делувањето на организацијата.

ЕХО досега има спроведено над триесет проекти, во рамките на кои има изработено и предложено неколку стотини конкретни предлози и препораки за унапредување на регулативата и практиката во насока на потранспарентно,

поотчетно и поодговорно работење на централната власт и на локалните власти и унапредување и прилагодување на локалните и национални политики.

ЕХО веќе четиринаесет години континуирано работи на овозможување на бесплатна правна помош на жртвите на семејно насилство, што е една многу специфична целна група, чии права и интереси организацијата ги заштитува и унапредува преку функционирање на канцеларија за бесплатна правна помош и преку активно вклучување на организацијата во креирањето и унапредувањето на социјалната заштита и правната регулатива. Од 2013 година ЕХО е овластено здружение за давање бесплатна правна помош и е впишано во Регистарот на здруженија на граѓани за претходна правна помош при Министерството за правда на Република Македонија.

Имајќи ја во предвид корелацијата помеѓу социјалниот и економскиот статус на граѓаните и нивното меѓусебно влијание, во последните години ЕХО го насочува своето делување и во областа на економското јакнење, базично преку предлагање на соодветни интервенции во економските политики и разни видови на поддршка на малите и микро претпријатија со цел да се зголеми и унапреди нивната конкурентност во националната економија.

ЕХО обезбедува одржување на својата примарна мисија во смисла на ефикасно остварување на правата на граѓаните, еднаков третман за сите и се фокусира и продолжува со својата посветеност на вклучување во креирање на политиките кои се во интерес на нашите целни групи.

СПРОВЕДЕНИ АКТИВНОСТИ ВО ТЕК НА 2016 г.

Во текот на 2016 година ЕХО работеше на спроведување на активности, пред сè, во рамките на следните проекти:

- Проект на УСАИД за пристап на микропретпријатијата до јавните набавки (2012-2016), финансиски поддржан од УСАИД Македонија, а се спроведува во партнерство со Центар за граѓански комуникации од Скопје и фондацијата „Фокус“ од Велес;
- “Пристап до правда во Македонија“, финансиски поддржан од ЕУ и ФООМ;
- “Мониторинг на трошењата од буџетите и политичките партии во предизборниот и изборниот процес“, во партнерство со Transparency International и ЦЕА, а финансиски поддржан од Амбасадата на Кралството Холандија;
- “Чувар(к)и на јавно кесе за родово одговорен буџет“, активност која се спроведуваше во рамките на проектот „Промоција на родово одговорни политики во Југоисточна Европа и Република Молдавија (2013-2016)“, на UN Women финансиран од Австриската Развојна Агенција и Швајцарската агенција за соработка и развој.

Проект - Проект на УСАИД за пристап на микропретпријатијата до јавните набавки

Цел на проектот: олеснување на влезот и учеството на микропретпријатијата на пазарот на јавни набавки, што придонесува кон нивен поодржлив развој и подобро искористување на потенцијалите за создавање работни места, раст и иновации.

Во рамките на овој проект во 2016 година беа спроведени следните активности:

- Тековно работење на два регионални центри за поддршка на микро и мали претпријатија, во Штип за источниот регион и Струмица и во Велес за вардарскиот регион.
- Дополнително, проектните активности се проширија во преостанатите 4 региони, а ЕХО беше задолжен за изведување на проектните активности во скопскиот и полошкиот регион;
- Вклучени се во проектот над 450 микро и мали претпријатија.
- На вкупно 450 микропретпријатија од општини од сите региони им се дадени повеќе од 2400 асистенции за учество во постапките за јавни набавки.
- Спроведени се серија обуки за мали и микропретпријатија за нивно оспособување за учество на јавните набавки.
- Доставени се за користење до локалните институции препораки за олеснување на пристапот на микропретпријатијата до јавните набавки кои претходно се заеднички дискутирани и прифатени за употреба.
- Повеќе од половината од договорните органи од општините ги применуваат препораките и преземаат мерки за олеснување на пристапот на микропретпријатијата до јавните набавки.
- На специјалната интернет страница www.zanabavki.mk објавени се планираните годишни набавки групирани според дејности на локалните институции од општини од вклучените региони, како и огласи за јавни набавки на истите институции.
- Организирана е годишна конференција за јавни набавки за повеќе од 100 претставници на микропретпријатија од сите региони, со акцент на нововклучените.
- Изготвен е Прирачник за фирми за учество во електронски постапки за јавни набавки;
- Разменети се искуства за мерките што се преземаат за поголемо учество на микропретпријатијата во јавните набавки со земји-членки од ЕУ и од соседството.

Проект - “Пристап до правда во Македонија“

Цел на проектот: да се придонесе кон подобрувањето на системот на заштита на човековите права во земјата преку зацврстување и унапредување на системот на бесплатна правна помош и детектирање на неговите слабости. Во таа насока, проектот обезбедува поддршка на невладините организации во обезбедувањето на претходна бесплатна правна помош и стручна и независна анализа на спроведувањето на Законот за бесплатна правна помош. Главни активности на проектот се: градење на капацитетите на невладините организации и обезбедување на бесплатна (претходна) правна помош; правна помош во случај на одбиени барања за бесплатна правна помош; мониторинг на спроведувањето на Законот за бесплатна правна помош; мониторинг на судски случаи во кои се ангажирани адвокати кои нудат бесплатна правна помош; развој на стратегија за застапување за подобрување на Законот за бесплатна правна помош и подигнување на јавната свест за бесплатната правна помош.

Во рамките на овој проект во 2016 година беа спроведени следните активности:

- Во канцеларијата за бесплатна правна помош на граѓаните од Штип и околните места им беше дадена бесплатна претходна правна помош во 174 предмети. Беа поднесени 8 барања за бесплатна правна помош, од кои во 2016 за 3 беше одобрено бесплатно застапување од страна на адвокат.
- Координаторот на ЕХО присуствуваше на дванаесет координативни средби со организациите од мрежата за бесплатна правна помош.
- Во поглед на стартешкото застапување преку следење на судски и управни постапки на територијата на која работи здружението, ЕХО овозможи покренување на 3 управни спора пред Управниот суд за тројца граѓани на кои и беше одбиено барањето за бесплатна правна помош.
- Учество во следење на 4 судски постапки во кои како странки се јавуваат граѓани на кои им е одобрено барањето за бесплатна правна помош.
- Одржана првата сесија за правно описменување на граѓаните за заштита на работнички права. Дополнително, координаторката на ЕХО присуствуваше на уште 3 вакви сесии кај партнерските организации од мрежата на овластени здруженија.
- Подготвени се прирачници за заштита на работнички права и права од социјална заштита.

- Учество на координаторот на ЕХО на 7 настани поврзани со работата на здруженијата и јакнењето на организациските капацитети. Во февруари во Скопје посети обука за новиот Закон за општа управна постапка, а во април во Демир Капија учествуваше на Работилница за развој на ПЛЕ сесии. Во Скопје и Велес координаторката на ЕХО присуствуваше на четири средби на граѓански организации во рамки на иницијативата за Правно зајакнување - Градење на национални системи за правни услуги базирани во заедницата. Во октомври во Скопје, заедно со координаторите на партнерските здруженија, координаторката на ЕХО зеде учество во фокус група во рамки на истражувањето на јавната перцепција и запознаеноста на граѓаните со Законот за бесплатна правна помош во Република Македонија, реализирано од страна на ФООМ и Реактор-истражување во акција.
- Во поглед на детектирањето на системски недостатоци, координаторката на ЕХО изготви 5 извештаи за детектирани системски недостатоци, врз основа на кои беше подготвен документот за јавни политики, кој се однесуваше на детектираното отсуство на законска дефиниција на одредени поими или нејасни и неконзистентни дефиниции на поими со кои оперираат Законот за социјална заштита, Законот за превенција, спречување и заштита од семејно насилство и Законот за бесплатна правна помош, а кои придонесуваат кон појава и зголемување на правната несигурност, како кај граѓаните во постапките за остварување на тие права, така и кај стручните лица-правниците кои обезбедуваат правна помош и ултимативно придонесуваат кон остварување на правата на граѓаните во помал степен.
- Објавување на 3 соопштенија за јавноста, гостување на координаторката на ЕХО во контактната програма “Што мисли народот?” на регионалната ТВ Стар и гостување во емисијата “Отворено на тема“ на регионалната ТВ Ирис; подготовка на писмо со препораки за новиот Закон за бесплатна правна помош; редовни појавувања со прилози во регионалните и локални медиуми во Штип и регионот.
- Одржан брифинг на новинари од регионалните и локални медиуми во Штип.
- Промоција на правото на бесплатна правна помош преку дистрибуција на флаери, постери, публикации и писмо со информации за проектот до државните органи, здруженијата и граѓаните, како и средби со истите и
- Учество во подготовка на содржини на порталот www.pristapdopravda.mk и веб страната и ФБ профилот на ЕХО.

Проект - “Мониторинг на трошењата од буџетите и политичките партии во предизборниот и изборниот процес”

Целта на овој проект беше да се подигне транспарентноста на финансирањето на изборите, изборните кампањи, да се укаже на нелегитимното трошење на

финансиите и на недоволното прикажување на изворите на финансирање.

Во рамките на овој проект во 2016 година беа спроведени следните активности:

- Следење на медиумското претставување, трошоци на политичките партии, трошење на буџетот на централната и на локалната власт за време на предизборниот и на изборниот период.
- Следење на структурата на јавните финансии и на трошењето на централната, локалната власт и на јавните претпријатија.
- Следењето не се однесуваше само на финасискиот дел на буџетот, туку и на инструментите за водење економска политика на централната и на локалната власта. Тоа подразбира дека се следеше дали трошењето е предвидено во некој стартешки документ, дали е дел од некоја програма, дали има законска основа. Всушност се следеа практиките на локалните власти и партиите односно дали има вообичаено или поголемо трошење пред изборите.
- Дали јавно се објавуваат и на кој начин дали е објаснето колку средства се трошат и кои се изворите на финансирање.
- Поднесување на барања за пристап до информации од јавен карактер.
- Следење на настаните кои ги организираат политичките партии.

Проект - “Чувар(к)и на јавно кесе за родово одговорен буџет”

Активноста се спроведуваше во рамките на проектот „Промоција на родово одговорни политики во Југоисточна Европа и Република Молдавија на UN Women финансиран од Австриската Развојна Агенција и Швајцарската агенција за соработка и развој.

Во рамките на овој проект во 2016 година беа спроведени следните активности:

- Мониторинг на ЕЛС за примена на РОБ при креирање на локалните политики во Општините Штип и Струмица;
- Мониторинг на буџетите во општините Штип и Струмица;
- Подготовка на анализа за практиките на општините;
- Препораки за унапредување на работата на целните ЕЛС;
- Подготовка на публикации „Родово одговорно буџетирање за ефикасна заштита на жртвите на родово базирано насилство“ за општините Штип и Струмица

ПОЗНАЧАЈНИ ПОСТИГНУВАЊА

- На повеќе од 450 микропретпријатија од општини од сите плански региони во Македонија им се дадени повеќе од 2400 асистенции за учество во постапките за јавни набавки;
- Подготвен е Прирачник за фирми за учество на електронски постапки за јавни набавки;
- Подготвен е Прирачник за следење и контрола на целисходноста во јавните набавки;
- Дадени се предлози за подобрување на правната и на институционалната рамка, како и на практиката на спроведувањето на јавните набавки во Македонија;
- Повеќе од половината од договорните органи во општините ги применуваат препораките и преземаат мерки за олеснување на пристапот на микропретпријатијата до јавните набавки;
- Спроведено е истражување на фирмите за нивното искуство при учеството на постапките за јавни набавки;
- На специјалната интернет страница www.zanabavki.mk објавени се планираните годишни набавки групирани според дејности на локалните институции од општини од опфатените региони, како и огласи за јавни набавки на истите институции;
- Организирана е годишна конференција за јавни набавки за повеќе од 100 претставници на микропретпријатија од од цела Македонија;
- Разменети се искуства за мерките што се преземаат за поголемо учество на микропретпријатијата во јавните набавки со земји-членки од ЕУ и од соседството;
- Преку канцеларија за бесплатна правна помош дадена е бесплатна правна помош во 174 предмети во кои граѓани побарале помош. Преку ЕХО беа поднесени 8 барања за бесплатна правна помош, од кои во 2016 одобрени беа 3. За 3 баратели чии барања беа одбиени, беше поднесена тужба за покренување на управен спор пред Управниот суд;

- Мониторирани се судски рочишта во 4 предмети за кои беше одобрено бесплатно застапување од адвокат;
- Подготвени се прирачници за заштита на работнички права и права од социјална заштита;
- Изготвен е документ за јавни политики, во кој се идентификувани најчестите правни проблеми со кои се соочуваат барателите на бесплатна правна помош, како и системските недостатоци што ги продуцираат овие проблеми.
- Здружението ЕХО и понатаму е здружение овластено за бесплатна претходна правна помош и впишано во Регистарот на здруженија на граѓани за претходна правна помош;
- Мониторирани се трошењата од буџетите и политичките партии во предизборниот и изборниот процес;
- Дадени се препораки за унапредување на работата на ЕЛС;
- Подготвени се две публикации „Родово одговорно буџетирање за ефикасна заштита на жртвите на родово базирано насилство“ за општините Штип и Струмица.

